

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DIN OCTOMBRIE 1945

Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din august 1944 a marcat începutul revoluției populare, a inaugurat o nouă etapă în dezvoltarea României. Răsturnarea dictaturii antonesciene a dat o puternică lovitură reacțiunii interne, orânduirii capitaliste în ansamblul său, a zdruncinat pozițiile claselor exploatoare. Intrînd pe „poarta cea mare a istoriei”, masele populare, conduse de P.C.R., au făcut ca balanța istoriei să încline tot mai mult în favoarea democrației și progresului.

La 6 martie 1945 a fost instaurat guvernul de largă concentrare democratică condus de dr. Petru Groza, în care clasa muncitoare avea rolul conducător. Din acel moment, P.C.R., forțele democratice puteau utiliza aparatul de stat în interesul revoluției.

Procesul revoluționar evidenția creșterea rolului P.C.R. în întreaga viață social-politică a țării și, totodată, a răspunderii sale pentru destinele poporului român. În același timp, modificările survenite în țară după 23 August 1944, noua situație internațională, creată ca urmare a încheierii celui de al doilea război mondial, problemele noi și complexe ce stăteau în fața României, impuneau P.C.R. să întreprindă o analiză multilaterală a realităților românești, să elaboreze o linie strategică și tactică adecvată. În acest scop a fost convocată Conferința Națională a P.C.R., care și-a desfășurat lucrările în zilele de 16—21 octombrie 1945.

Pe baza raportului prezentat de Gh. Gheorghiu-Dej și a dezbaterilor ce au urmat, a fost adoptată *Rezoluția* Conferinței Naționale.

TEXTUL

/.../ Pentru a pune în valoare toate bogățiile pămîntului țării noastre, pentru a înzestra economia noastră agricolă cu mașini moderne, pentru a utiliza la maximum capacitatea industriei noastre, este, în primul rînd, necesară refacerea și dezvoltarea industriei grele, metalurgice și extractive.

Conferința constată că pentru reconstrucția și prosperitatea țării noastre se impune :

a) Grăbirea trecerii industriei de război la producția de pace, precum și creșterea producției industriale ;

b) Refacerea completă și dezvoltarea sistemului nostru de transporturi pe pămînt, pe apă și în aer ;

c) Desăvîrșirea reformei agrare, organizarea și dezvoltarea centrelor de închiriat mașini agricole, care vor forma baza pentru mărirea productivității și rentabilității agriculturii, industrializarea produselor agricole și buna lor valorificare ;

d) Dezvoltarea cooperativelor la orașe și la sate și asigurarea unei bune aprovizionări a populației;

e) Reorganizarea sistemului de credit, prin introducerea controlului statului în operațiunile bancare, în vederea asigurării mijloacelor financiare necesare marilor lucrări de investiție;

f) Reforma fiscală, care să asigure o mai dreaptă repartizare a sarcinilor. Refacerea țării va permite o nouă dezvoltare a economiei noastre, va deschide perspective spre noi progrese tehnice și economice pentru electrificarea țării (construirea centralelor hidro- și termoelectrice).

Bătălia reconstrucției este bătălia muncitorilor, țăranilor, tehnicienilor, inginerilor, intelectualilor, întreprinzătorilor, a tuturor acelor care voiesc să creeze o Românie mai fericită, o Românie liberă, puternică și independentă. Bătălia reconstrucției și consolidarea democrației în țara noastră sînt strîns legate de câștigarea bătăliei alegerilor, în fața căroră stăm în mod nemijlocit.

Victoria democrației în țara noastră a fost o urmare a unirii forțelor democratice. Consolidarea ei nu poate fi asigurată decît prin întărirea unității acestor forțe.

Alegerile generale în care poporul își va alege reprezentanții săi vor fi pentru prima dată în țara noastră libere și democratice.

/.../ Alegerile, care se vor ține sub semnul reconstrucției țării, trebuie să consacre definitiv înfrîngerea reacțiunii și victoria forțelor progresiste.

Unitatea clasei muncitoare a dus la înfrîngerea fascismului, unitatea clasei muncitoare trebuie să fie un pilon al democrației și păcii.

Conferința Națională a Partidului Comunist Român, în numele întregului nostru partid, cheamă în mod solemn pe tovarășii social-democrați la înfăptuirea unității politice a clasei muncitoare, printr-un mare partid unic muncitoresc.

Față de sarcinile importante care stau în fața poporului, muncitorimea, a cărei unitate de acțiune a constituit punctul de plecare al unirii tuturor forțelor democratice, are datoria de a întări și mai departe această unitate de acțiune și de a o desăvîrși prin înfăptuirea unității sale politice. Această unitate va da muncitorimii din România o forță, o capacitate de acțiune și de mobilizare mai mare. Realizarea partidului unic muncitoresc va spori în mod considerabil influența ei politică și va întări și mai mult unitatea tuturor forțelor democratice. Ea va deveni și mai mult un factor esențial și o cheazășie a unității noastre naționale.

Partidul Comunist Român concepe înfăptuirea partidului unic muncitoresc, nu ca pe o contopire mecanică între cele două partide existente, ci ca o unificare politică și organizatorică pe baze principiale, în urma unei acțiuni de lămurire ideologică și a înfăptuirii unei depline unități de acțiune. (...)

(„Scînteia“, XVI (1945), nr. 367 din 1 noiembrie, p. 1.)

Comentariu istoric

Rezoluția sintetiza principalele idei și concluzii ale Conferinței Naționale, avînd menirea de a orienta activitatea P.C.R. în perioada desăvîrșirii revoluției burghezo-democratice și a trecerii României în etapa construirii socialismului.

După ce făcea o apreciere asupra condițiilor internaționale în care a avut loc Conferința și a transformărilor revoluționare survenite în România după 23 August 1944, *Rezoluția* jalona principalele direcții de acțiune a P.C.R.

Problema centrală era *refacerea și dezvoltarea economică a țării*. Aplicând în mod creator învățătura marxist-leninistă la condițiile concret-istorice din România, Conferința Națională aprecia că dezvoltarea economică trebuia să se întemeieze pe mobilizarea intensă a tuturor posibilităților interne și pe maxima valorificare a resurselor naturale ale țării. Conferința a apreciat că *industrializarea* era cheia de boltă a progresului multilateral al patriei și a subliniat rolul primordial al industriei grele. Merită reținut faptul că încă din octombrie 1945 s-a conturat planul de *electrificare* menit să asigure progresul tehnic și economic al României. În același timp, Conferința a acordat o atenție deosebită agriculturii precum și celorlalte ramuri ale economiei naționale. Refacerea și dezvoltarea economiei naționale era socotită temelia sigură a *îmbunătățirii nivelului de trai* al poporului.

Din *Rezoluție* se degajă ideia *creșterii rolului statului*, căruia — încă înainte de cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare și de naționalizarea principalelor mijloace de producție — îi revenea misiunea să echilibreze și să armonizeze diferitele compartimente ale economiei naționale, să dirijeze viața economică în concordanță cu interesele revoluției.

În document se sublinia legătura dialectică între reconstrucția economică a țării și dezvoltarea democrației. În acest context, se aprecia că *principala sarcină politică* din acel moment era întărirea statului democrat, *sprijinirea guvernului dr. Petru Groza*. Regimul democrat era considerat ca rodul luptei unite a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității progresiste, a oamenilor muncii români și de alte naționalități. De aceea, P.C.R. își propunea să acționeze și în viitor pentru *întărirea colaborării dintre forțele democratice*, exprimându-și deplina încredere în capacitatea maselor, a poporului de a-și făuri o viață nouă.

Rezoluția aprecia că apropiatele *alegeri parlamentare* erau o parte esențială a procesului revoluționar, ele prilejuind o amplă confruntare dintre forțele democratice și cele reacționare. Ca atare, P.C.R. își propunea să mobilizeze masele la lupta politică pentru înfrângerea definitivă a reacțiunii reprezentată de principalele partide burgheze — P.N.L. (Brătianu) și P.N.Ț. (Maniu).

Conferința Națională a ajuns la concluzia că desfășurarea cu succes a revoluției impunea *creșterea rolului conducător al clasei muncitoare*. Afirmând că unitatea clasei muncitoare trebuia să fie „un pilon al democrației și păcii”, *Rezoluția* accentua necesitatea realizării partidului unic muncitoresc. Acest partid era conceput nu ca o contopire mecanică între P.C.R. și P.S.D., ci ca rodul acțiunii comune a comuniștilor și social-democraților de clarificare ideologică și politică pe baze principale, marxist-leniniste.

Pe plan *extern*, Conferința Națională preconiza o politică de prietenie cu popoarele vecine, cu toate popoarele iubitoare de libertate.

Indicații metodice

Rezoluția Conferinței Naționale a P.C.R. din octombrie 1945 va fi utilizată la lecțiile privind istoria României în perioada 23 August 1944—30 decembrie 1947, precum și la cele privind țările de democrație populară din Europa după cel de al doilea război mondial.

Se va sublinia capacitatea P.C.R. de a realiza o analiză multilaterală a situației României, de a propune soluții originale, de a aplica în mod creator învățătura marxist-leninistă la realitățile specifice din țara noastră.

De asemenea, se va accentua ideea că viața a demonstrat justetea orientărilor date de Conferința Națională, că transpunerea în practică a *Rezoluției* din octombrie 1945 a asigurat desăvârșirea revoluției burghezo-democratice și înaintarea României pe drumul socialismului.

INDICAȚII BIBLIOGRAFICE

1. *Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism*, București, Edit. politică, 1975, pp. 53—54.
2. *România în anii revoluției democrat populare. 1944—1947*, București, Edit. politică, 1971, pp. 172—187.

IOAN SCURTU